

Hankintojen ajankohtaistuulet

Johtava lakimies Katariina Huikko

Julkisten hankintojen neuvontayksikkö
Rådgivningsenheten för offentlig upphandling

Mikä on hankintasopimus?

- Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista, 4 §:
  - » 1) hankintasopimuksella kirjallista sopimusta, joka on tehty yhden tai usean hankintayksikön ja yhden tai usean toimittajan välillä ja jonka tarkoituksena on rakennusurakan toteuttaminen, tavaran hankinta tai palvelun suorittaminen taloudellista vastiketta vastaan
- Vastavuoroisuus, taloudellinen arvo, välitön taloudellinen intressi, kirjallinen muoto
  - » Välitöntä taloudellista intressiä voivat osoittaa myös hankintayksikön hankinnan kohteelle asettamat lukuisat tai yksityiskohtaiset vaatimukset ja muut ehdot, jolla hankintayksikkö käyttää vaikutusvaltaa hankinnan toteuttamisessa.

Suhde valinnanvapausjärjestelmiin

- Hankintalain 4 § yksityiskohtaiset perustelut:
  - » Hankintadirektiivin johdanto-osan 4 perustelukappaleen mukaan tilanteita, joissa kaikilla tietyt edellytykset täyttävillä toimijoilla on erotuksetta oikeus harjoittaa tiettyä toimintaa, kuten asiakkaan valinnanvapauteen perustuvat järjestelmät ja palvelusetelijärjestelmät, ei olisi pidettävä hankintana vaan pelkästään lupajärjestelminä. Tällaisessa tilanteessa hankintayksikkö ei itse käytä valtaa tarjoajien valinnassa muutoin kuin asettamalla vähimmäisvaatimuksia valittavien piiriin pääsemiseksi. Jos hankintayksikkö asettaa runsaasti itse lainsäädäntöön perustumattomia yksityiskohtaisia vaatimuksia toimittajille, olisi järjestely lähempänä hankintasopimusta. Asiakkaita voisivat tässä yhteydessä olla luonnollisten henkilöiden ohella myös oikeushenkilöt, kun esimerkiksi yritys valitsee itse itselleen tietyn yritysten kehittämispalveluja koskevan palveluntarjoajan.

Valinnanvapaus HE 16/2018

- Asiakkaan valinnanvapaus
  - » 1) Suoran valinnan palvelutuotanto
  - » 2) Asiakasseteli
  - » 3) Henkilökohtainen budjetti
- Asiakas voi valita eri palveluissa yksityisen, julkisen tai kolmannen sektorin palveluntuottajan
- Lisäksi maakunnan liikelaitos tai yhtiö
- Valinnanvapaus ei koske kaikkia palveluita

EUT C-9/17 Tirkkonen

- Ks. myös KHO:2018:91 ja KHO:2016:209
- Maaseutuviraston 2014 julkaistu hankintailmoitus, joka koski maatilojen neuvontajärjestelmään liittyviä neuvontapalveluja vuosille 2015-2020
- Puitejärjestely, avoin menettely, käänteinen kilpailutus, ennakoitu arvo 34 M€
- Ehdollinen hp, jonka jälkeen tentti soveltuvuusehdot täyttäneille
- Lopullinen hp tentin läpäisseille
- Viljelijä (asiakas) valitsee itse käyttämänsä neuvojan, korvaus maksetaan tehdyn työn mukaisesti, asiakas maksaa vain alv

- Vrt. Falk Pharma (C 410-14) järjestelmän avoimuus
- Hankintasopimuksen tekoperusteina (vertailuperusteina) ei voida pitää perusteita, joilla ei pyritä yksilöimään kokonaistaloudellisesti edullisinta tarjousta vaan jotka lähinnä liittyvät sen arvioimiseen, kykenevätkö tarjoajat täyttämään kyseisen sopimuksen (vrt. Lianakis C-532/06 ja Ambisig C-601/13)
- EUT ei pitänyt kyseistä järjestelyä hankintasopimuksena, koska järjestelyyn valittiin kaikki toimijat, jotka täyttävät soveltuvuusvaatimukset ja jotka ovat hyväksyttävästi suorittaneet tentin. Sillä ei ollut merkitystä, että järjestelmä oli suljettu koko sen voimassaolon ajan.

Yhteenveto

	Avoin	Suljettu	Rajattu	Vertailtu	Asiakas valitsee
Palveluseteli	X	X	X		X
Suora vv	X		X		X
Asiakasseteli	X		X		X
Hankinta- sopimus	X	X	X	X	X
Tirkkonen		X	X		X

HILMA uudistuu

- Julkisten hankintojen ilmoituskanava HILMA (www.hankintailmoitukset.fi) uudistuu
- Uudistuksen tavoitteena mm.
  - » Käyttäjälähtöisyys
  - » Automaatiot
  - » Paremmat tilastointityökalut
- Uuden HILMAN tavoiteaikataulu v. 2020 alussa
- Huomioitavaksi jo nyt: CPV-koodien käytön muutos HILMAssa

Muutoksia sisältölainsäädännössä

- Liikennepalvelulaki voimaan 1.7.2018 (laki liikenteen palveluista, 320/2017)
- Liikesalaisuuslaki voimaan 15.8.2018 (595/2018)
  - » Liikesalaisuudella tarkoitetaan elinkeinotoiminnalle arvokasta salassa pidettävää tietoa, jota tiedon haltija pyrkii suojaamaan kohtuullisin toimenpitein.
  - » Liikesalaisuuslaki ei muuta sitä periaatetta, että hankinta-asiakirjojen julkisuuteen ja tietopyyntöihin liittyvät asiat käsitellään edelleen hallintotuomioistuimessa.
- Jätelain muutos voimaan 1.1.2019 (445/2018)
  - » 145 a § Sidos- ja hankintayksiköitä koskevat erityiset säännökset
  - » Kunnan jätehuollon toimialalla toimiville sidosyksiköille ja hankintayksiköille 31.12.2029 saakka sovellettava prosenttiosuus, 10% eikä 500 000 euron rajoitusta sovelleta
  - » 1.1.2030 prosenttiosuus on 5% eikä 500 000 euron rajoitusta sovelleta

Vuoden taidokkain hankinta haussa!

- Vuoden taidokkaimmaksi hankinnaksi voi ehdottaa hankintaa, jonka hankintaprosessi on saatettu loppuun vuoden 2018 aikana
  - » Edellytyksenä on, että hankinta on toteutettu hankintalain (1397/2016) tai erityisalojen hankintalain (1398/2016) mukaisena kynnysarvot ylittävänä hankintana. Hankinnan valintaa ei ole sidottu tiettyyn hankintalajiin tai hankintamenettelyyn.
- Valinnassa otetaan huomioon esim.
  - » uudenlainen tapa hankkia
  - » hyvä vuorovaikutus hankintaprosessissa
  - » tulosperusteisuus
  - » vaikuttavuus
  - » innovatiivisuus
  - » ketterä sopimuskehitys sopimuskaudella.
- Ilmianna organisaatiosi tekemä taidokas hankinta nyt!
  - » Ilmiannon vuoden 2018 taidokkaimmasta hankinnasta voi tehdä kuka tahansa neuvontayksikön palvelusähköpostiin hankinnat@kuntaliitto.fi.
  - » Ilmiantoon tulee liittää hankintayksikön tai hankinnasta vastanneen henkilön yhteystiedot ja lyhyet perustelut siitä, miksi kyseinen hankinta tulisi valita Vuoden taidokkaimmaksi hankinnaksi 2018.